

“El paper de Solé Tura va ser fonamental per a la Comissió dels Vint”

Jaume Sobrequés (Girona, 1943) fou senador i diputat al Parlament de Catalunya. EL TEMPS li ha demanat l'opinió sobre la figura de Jordi Solé Tura, desaparegut fa poc, amb qui formà part de la Comissió dels Vint, que redactà l'Estatut de Sau.

L'historiador Jaume Sobrequés creu que el paper polític de Solé Tura, en certa manera, ha estat poc reconegut per les institucions catalanes, tot i la unanimitat en el moment de la seva mort.

En quin lloc del rànquing de polítics catalans del segle XX posaríeu Jordi Solé Tura?

—El situo en un lloc destacat. Ha estat un dels homes més rellevants de l'antifranquisme i de la política durant la transició. Un lluitador ferm i un dels polítics notables d'aquells anys.

—Quina considereu que ha estat la seva aportació com a polític?

—La seva millor aportació fou provocar el gran debat a l'entorn de l'origen i

l'arrelament del catalanisme. Unes tesis que després han estat rebatudes amb èxit per uns altres historiadors, com Josep Termes. Però Solé Tura va tenir la virtut de provocar una polèmica important. Ara bé, en aquest moment la seva interpretació de l'origen del catalanisme no és acceptada per la majoria d'historiadors. A ell, però, cal atribuir-li el debat.

—Es diu que, com a membre de la ponència constitucional, és el responsable de la part més esquerrana

de la Constitució de 1978. Hi esteu d'acord?

—L'aportació que va fer a la Constitució la va fer en nom del Partit Comunista, que representava. Però és difícil d'establir una correlació entre allò que ell proposava i el resultat. Ara bé, coneixent la seva manera de ser, és evident que devia defensar els aspectes més progressistes. De tota manera, cal dir que aquesta constitució és bàsicament de dretes i que sacralitza l'economia de mercat i moltes de les coses en què Solé Tura no creia i que no va defensar. Jo diria que la Constitució representa una ruptura en el pensament esquerranista de Solé Tura. Els comunistes van renunciar als seus principis més arquetípics i van fer possible una transició sense traumes. Solé Tura fou l'instrument institucional de l'estratègia o del pensament dels comunistes en la transició. Si als comunistes se'ls ha d'atorgar algun mèrit és aquest, el d'haver deixat de banda els principis més arquetípics i haver fet possible la transició, acceptant una constitució que en el fons és conservadora i de dretes en el conjunt.

—En quins aspectes es palpa aquesta aportació a la Constitució espanyola?

—No veig que n'hi hagi un aspecte concret. Solé Tura no ha deixat unes memòries escrites i, per tant, la seva aportació en un article concret és una cosa que no ha estat explicada. De fet, que jo sàpiga, cap dels ponents de la Constitució no ha explicat quina fou la seva aportació concreta.

—Vós vau formar part de la Comissió dels Vint. Esteu dolgut que no s'hagi parlat aquests dies de la presència de Solé Tura en aquesta comissió?

—Solé Tura no va tenir una presència important a Sau. La major part del temps va ser a Madrid, treballant amb la Constitució. El seu paper fou molt útil, igual com el de Miquel Roca [un altre dels ponents de la Constitució i membre de la Comissió dels Vint], perquè ens informava per telèfon o personalment de com anava el debat constitucional. Això era fonamental per als qui érem a Sau, perquè sabem què podíem incloure a l'Estatut i què no. No hi va tenir una presència física intensa, però sí que va fer un gran paper en l'elaboració de l'Estatut.

—De tota manera, us heu queixat sovint que la tasca de la Comissió dels

Vint ha quedat una mica en un segon pla en la història de la transició?

—És cert. Ha quedat en un segon pla. La Comissió dels Vint mai no ha rebut la Creu de Sant Jordi de forma col·lectiva, per exemple. Molts dels seus membres han mort sense haver rebut un reconeixement explícit. D'això n'és responsable Jordi Pujol, que ha reiterat sovint que no havia quedat content de la feina feta per la Comissió. Convergència hi tenia una presència minoritària en comparació amb la gran majoria que formaven les esquerres. Pujol sempre ha lamentat que no es proposés el concert econòmic. Per tant, mai no va considerar excessivament valuosa la tasca de la Comissió dels Vint. De tota manera, cal dir a favor seu que, tot i això, Pujol va dir que sempre defensaria l'Estatut encara que hi hagués molts aspectes en què Convergència havia quedat en minoria. Posteriorment, amb Pasqual Maragall, es va fer un acte de reconeixement, però amb la boca petita. Crec que vam treballar per al país i que la història situarà la Comissió dels Vint al seu lloc. Potser el fet que en formés part un franquista declarat com López Rodó va fer que s'optés per no donar-nos la Creu de Sant Jordi. Sigui com sigui, hi havia una majoria d'esquerres —socialistes, comunistes i l'Entesa—, i per tant durant els governs convergents es va passar per alt el reconeixement.

—El procés de redacció del nou Estatut, amb una comissió més reduïda, ha estat millor que el del 1978 o pitjor?

—Ni millor ni pitjor. Fou diferent. L'èpica que hi va haver a Sau es va perdre. La reforma ha estat polític-administrativa, sense la grandesa simbòlica del 1978. L'Estatut de Sau va tenir la grandesa de ser l'instrument que ens va permetre de sortir de la dictadura i recuperar l'autonomia i les institucions d'autogovern.

—Què en recordeu, d'aquells dies que Solé Tura i la resta de la Comissió dels Vint es reunia al parador de Turisme de Sau?

—L'existència d'un clima molt favorable al diàleg i a l'entesa. Una relació molt bona a l'àmbit personal. Però també recordo una majoria molt gran de l'esquerra. El mite del consens està molt bé, però cal no oblidar que bona part dels articles es van votar i que la majoria d'esquerres els va guanyar.

—Com era Solé Tura com a persona?

—Era una persona amable, dialogant i molt intel·ligent. Tenia un cap molt clar i les idees molt ben definides. Era professor de ciència política i, per tant, tenia uns coneixements tècnics profunds. Era una persona cordial, afectuosa. Tinc un excel·lent record personal dels diàlegs que vam tenir, com també de les seves intervencions parlamentàries. El seu to era un to moderat i molt correcte. Era un acadèmic i això es deixava veure en les seves intervencions.

—Com valoreu el tomb que va fer cap al socialisme, deixant el PSUC per ingressar al PSC?

—No el valoro negativament. Ell va defensar una actitud molt pragmàtica. Va veure que la seva feina al servei de Catalunya ja no es podia realitzar a través del PSUC i que la gran opció per posar fi al govern de centre-dreta i avançar cap

ha estat prou reconegut. Hi esteu d'acord?

—En certa manera sí, però penso que aquests dies hi ha hagut una gran unanimitat en la classe política. S'ha fet una valoració altament positiva de la seva tasca política i del seu pas per la universitat. Hi ha hagut un reconeixement bastant generalitzat de la seva presència a la ponència constitucional, igual com s'ha fet amb els altres membres. Ha estat estimat en vida i també crec que ara ha estat situat al lloc que es mereix.

—Però el govern li ha donat la medalla d'or a títol pòstum, quan podia haver-ho fet molt abans...

—Això passa sovint, que cal la mort perquè es reconegui una cosa feta en vida. Però la Comissió dels Vint tampoc no ha rebut la Creu de Sant Jordi. Aquests dies s'ha dit molt poc que fou un lluitador contra el franquisme. Que va patir presó i exili. A diferència d'alguns altres,

± Els membres de la Comissió dels Vint, que el 1978 redactà l'Estatut de Sau. Jordi Solé Tura és el segon per l'esquerra de la fila superior i Jaume Sobrequès és el segon per la dreta de la fila inferior.

a plantejaments més progressistes era el Partit Socialista. Ell va veure el PSC com un instrument de transformació de la societat. No hi va haver en absolut cap mena d'oportunisme. Ell considerava que el PSUC ja no era vàlid per a aconseguir el seu missatge progressista.

—I la seva tasca com a ministre de Cultura del govern de Felipe Gonzàlez, com la valoreu?

—Va ser una mica irrellevant. No hi va ser gaire temps, només un parell d'anys. No recordo que el seu pas pel ministeri fos decisiu per a Catalunya.

—El seu fill s'ha deixat que no

que parlen molt i mai no han trepitjat una presó franquista, Solé Tura va assumir un compromís molt actiu, fins al punt que va ser represaliat acadèmicament. A parer meu, aquests dies s'ha parlat molt del seu paper a la Constitució, però s'ha menystingut una cosa que calia posar en relleu: la seva actuació a la clandestinitat. Solé Tura va assumir un compromís molt actiu en la lluita contra la dictadura i això és mereixedor de ser considerat com un dels actius més importants de la seva trajectòria.

Xevi Camprubi